

Bogate w wydarzenia czasy, nowe metody pracy

Wiele spraw, do których na początku pandemii koronawirusa nie byliśmy przyzwyczajeni, należy obecnie do rutyny: noszenie masek na twarz, zachowywanie odstępów, przestrzeganie środków higieny także w miejscu pracy, wykonywanie pracy w home office, konferencje wideo zamiast podróży służbowych i tak dostosowane procesy pracy, aby kontakty mogły być ograniczane do minimum. Wszystko to ma na celu umożliwienie pracownikom, mimo niesprzyjających okoliczności, bezpieczne wykonywanie powierzonych im zadań, a także zachowanie tak dalece jako to tylko możliwe, dalszej działalności przedsiębiorstw.

Tymi środkami i instrumentami skierowanymi do walki z COVID-19, Bezpieczeństwo i Higiena Pracy przyczynia się w wysokim stopniu do powstrzymywania rozprzestrzeniania się zakażeń i dalszego funkcjonowania gospodarki i państwa. Mimo to należy nadal zachować czujność i odpowiednio reagować na często bardzo dynamicznie zachodzące zmiany.

Również normowanie zareagowało na pandemię. Organizacje normujące bezpłatnie oddają do dyspozycji ważne normy i pracują nad opracowaniem licznych nowych dokumentów, dotyczących na przykład dostaw bezstykowych lub prowadzenia restauracji oraz organizowania targów i imprez w okresach pandemii. KAN trzyma nadal rękę na pulsie i będzie się starać o to, aby liczne reguły i normy znalazły spójną całość.

Kai Schweppe

Przewodniczący KAN

Pracodawca Badenia-Wirtembergia

W NUMERZE

TEMAT SPECJALNY

- 2 Krytyczne spojrzenie na europejski projekt normalizacyjny dot. masek codziennych
- 3 Drogowskaz w dżungli koronawirusa
- 4 Leżanki terapeutyczne: bezpiecznie w górę i w dół
- 5 Nowa norma w zakresie usług tatuażu

TEMATY WYDANIA

- 6 Dobra akustyka w open office
- 7 Rozważania etyczna nad ustalaniem limitów

W SKRÓCIE

- 8 Ustawa o bezpieczeństwie produktów ulega dostosowaniu
- 8 DIN 820 „Prace normalizacyjne” uaktualnione
- 8 W jakim stopniu normy są kompatybilne z zaleceniem dotyczącym małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP)?
- 8 Jasne objaśnienie praktycznych ofert KAN
- 8 Internet

9 IMPREZY

Zdrowie

Normowanie w dziedzinie opieki zdrowotnej jest ekstremalnie różnicowane: Podczas, gdy w przypadku leżanek terapeutycznych chodzi o wymagania czysto techniczne związane z produktem, to inne zajmuje się bezpieczeństwem i higieną przy wykonywaniu tatuażu. Na pytanie, jakie tematy należy w ogóle poddawać normowaniu, odpowiedź daje aktualny temat codziennych masek na twarz.

Krytyczne spojrzenie na europejski projekt normalizacyjny dot. masek codziennych

Maski codzienne znane są nie później niż od chwili globalnego lockdown, spowodowanego pandemią koronawirusa wiosną 2020 r. Są one stosowane jako część środków higieny, mających na celu zahamowanie rozprzestrzeniania się wirusa. Komerccyjni producenci oferują wprawdzie codzienne maski, jednakże użytkownicy mogą wykonać je sami. Zgodnie ze swym przeznaczeniem maski codzienne zwane są także „Osłoną usta-nos”. Już sama nazwa ma stanowić wyraźną różnicę w stosunku do „ochrony”.

Niemieckie zasady bezpieczeństwa pracy SARS-CoV-2¹ definiują osłony usta-nos jako „tekstylne przedmioty odzieżowe, które zakrywają co najmniej nos i usta i nadają się do znacznego zmniejszenia prędkości przenoszenia się strumienia powietrza, wydobywającego się w czasie oddychania, lub wydzielania drogą kropelkową śliny/śluzu”. Ze względu na zaporę osłaniającą usta i nos wydychane powietrze, a wraz z nim kropelki i aerozole, nie przedostają się tak intensywnie i tak szybko do otoczenia. Ponieważ wirus SARS-CoV-2 utrzymuje się przede wszystkim na tych kropelkach i aerozolach, więc jego rozprzestrzenianie się i tym samym niebezpieczeństwo zakażenia dla osób trzecich, ulega zmniejszeniu. Tym samym maski codzienne służą przede wszystkim ochronie na zewnątrz.

Bez przyrzeczenia efektu ochronnego

Maski codzienne nie zostały zaklasyfikowane ani jako wyrób medyczny ani jako środki ochrony indywidualnej (ŚOI) gdyż nie ma wzgl. nie przyrzeka się odpowiedniego działania ochronnego. W przeciwieństwie do osłon usta-nos, chroniące osoby postronne medyczne maski na twarz (zwane także maskami ochronnymi na nos i usta lub maskami operacyjnymi²) i półmaski filtrująca cząsteczki (maski FFP)³ spełniają w odniesieniu do ochrony indywidualnej ustawowe i normatywne cele, stawiane działaniu ochronnemu. Potwierdza to pismo właściwego oddziału Dyrekcji Generalnej ds. Wymiaru Sprawiedliwości i Konsumentów Komisji Europejskiej skierowane do Europejskiego Komitetu Normalizacyjnego CEN. W piśmie tym Komisja wyjaśnia, że maski codzienne podlegają europejskiej dyrektywie w sprawie ogólnego bezpieczeństwa wyrobów. Nie miałyby to miejsca, gdyby w Unii obowiązywały bardziej specyficzne zasady bezpieczeństwa dla tych wyrobów.

Niezależnie od tego maski codzienne stanowią część środków określonych zasadami bezpieczeństwa pracy SARS-CoV-2, mających na celu ochronę zdrowia pracujących w okresie pandemii. Powodem tego jest z pewnością także fakt, że szczególnie na początku pandemii brak było masek o działaniu ochronnym. Będące do dyspozycji maski operacyjne oraz wyposażenie ochrony indywidualnej (ŚOI) przekazywane było przede wszystkim na potrzeby personelu medycznego. Dla celów prywatnych i w miejscu pracy maska codzienna została wprawdzie zachowana jako środek pomocniczy.

Projekt normy w CEN

W czerwcu 2020 r. opublikowane zostało porozumienie robocze CEN Workshop Agreement CWA 17553⁴ na temat masek codziennych. Dla ogółu społeczeństwa ustalono w nim minimalne wymagania, jakie mają spełniać maski ponownego użycia lub maski codzienne jednorazowego użytku i w ten sposób zademonstrowano poparcie dla potencjalnych producentów komercyjnych. Porozumienie zawiera również minimalne wymagania w zakresie właściwości materiałów, wielkości, czyszczenia i oznaczania, a także takich parametrów, jak skuteczność filtrowania i opór oddechowy. Odnośnie niektórych aspektów sformułowane zostały metody badań. Na podstawie tego porozumienia CWA, komitet techniczny CEN/TC 248 „Tekstylna i wyroby tekstylne” zamierza obecnie opracować projekt normy (CEN/TS).

KAN podchodzi krytycznie do tego projektu normy. Tak jak zostało to przedstawione, maski codzienne wprowadzone zostały do zastosowania szczególnie w miejscach pracy w okresie, w którym nie dyponowano w dostatecznej ilości zwykłymi maskami ochronnymi. Norma przyczyniłaby się do dalszego umocnienia tego rozwiązanie zrodzonego z konieczności. W kręgach BHP wzbudza to obawy, że maski codzienne będą dalej używane nawet wtedy, gdy pandemia przeminie, albo w przypadku, gdy zwykłe maski ochronne będą do dyspozycji w ilości wystarczającej. Prócz tego treść porozumienia CWA pozwala przypuszczać, że kryteria bezpieczeństwa wymagane dla masek codziennych przesunięte zostaną w pobliże masek operacyjnych. Jest to niepotrzebnym posunięciem, gdyż ustawowe i normatywne uregulowania w zakresie medycznych masek na twarz, stanowią ustabilizowany i wypróbowany system.

Wkrótce rozpoczną się prace nad projektem normy CEN/TS. Bez względu na to, że podczas głosowania DIN wstrzymała się od głosu, gdyż KAN projekt ten zawetowała, eksperci do spraw BHP będą nadal w nim uczestniczyli. Miejmy nadzieję, że w wyniku tego nie powstanie świat równoległy i że szczególnie nie dojdzie do poluznienia wypróbowanych rozwiązań bezpieczeństwa w miejscu pracy.

dr Michael Thierbach
thierbach@kan.de

¹ zob. www.baua.de/EN/Service/Legislative-texts-and-technical-rules/Rules/AR-CoV-2/AR-CoV-2.html

² Dyrektywa Europejska w sprawie wyrobów medycznych: 93/42/EWG EN 14683 Maski medyczne -- Wymagania i metody badań

³ Dyrektywa europejska w sprawie środków ochrony indywidualnej 2016/425 EN 149 Sprzęt ochrony układu oddechowego – Półmaski filtrujące do ochrony przed cząstkami – Wymagania, badanie, znakowanie

⁴ CWA 17553 „Community face coverings - Guide to minimum requirements, methods of testing and use”

Drogowskaz w dżungli koronawirusa

Wyposażenie ochrony indywidualnej, codzienne maski, standard BHP... Wraz z pandemią wywołaną koronawirusem pojawiły się w praktyce zakładowej nowe pytania. Za pomocą jakich środków i urządzeń ochronnych można pracownikom zapewnić bezpieczeństwo w miejscu pracy? Informacje zaczerpnięte z licznych źródeł pozwoliły nam zestawić wskazówki na temat koronawirusa oraz bezpieczeństwa i higieny pracy.

Podstawę środków bezpieczeństwa i higieny pracy w czasie aktualnej pandemii tworzą w Niemczech opublikowane w dniu 20 sierpnia 2020 r. państwowe **Zasady Bezpieczeństwa i Higieny Pracy SARS-CoV-2**¹. Uściślają one wydany już w kwietniu 2020 r. Standard Bezpieczeństwa i Higieny Pracy SARS-CoV-2² i tym samym tworzą jednolitą podstawę prawną w zakresie ochrony przed zakażeniami w zakładach pracy i instytucjach. Stosując proponowane w zasadach BHP techniczne, organizacyjne i odnoszące się do osób środki ochronne, należy przyjąć, że są to działania posiadające bezpieczeństwo prawne. W dalszym ciągu muszą być przestrzegane równoważne lub nawet surowsze zasady, jak na przykład zasady zamieszczone w rozporządzeniu dotyczącym substancji biologicznych lub pochodzące z dziedziny profilaktyki i kontroli zakażeń.

Informacje służące pomocą można również znaleźć w innych instytucjach państwowych. Tak na przykład **Instytut Roberta Kocha** obok licznych zasadniczych informacji dot. koronawirusa, przekazuje konkretne wytyczne w zakresie strategii testowania pacjentów i pracowników w służbie zdrowia³. **Federalny Instytut Bezpieczeństwa i Zdrowia w Pracy (BAuA)** udziela odpowiedzi na często stawiane pytania na temat laboratoriów, wyposażenia ochronnych, wietrzenia lub specjalnych środków organizacyjnych⁴.

Obok instytucji państwowych drugi poziom regulacji w zakresie BHP tworzą **ustawowi ubezpieczyciele od wypadków**. Na specjalnej stronie koronawirusa oferują oni szczegółowe opisy i liczne **specyficzne dla danej branży informacje** (środki ochronne, postępowanie, plany czyszczenia i dezynfekcji, przykładowe metody oceny ryzyka itp.)⁵. Dokumenty te opracowane zostały na bazie standardu BHP Federalnego Ministerstwa Pracy i Spraw Socjalnych (BMAS), przystosowane są jednak do konkretnych potrzeb poszczególnych branż. Wiele tych nowych uregulowań, wskazówek, kart instrukcyjnych lub CZP (FAQ) jest już

do dyspozycji, a w poszczególnych przypadkach nawet w wersji wielojęzycznej.

Olbrzymią zaletą publikacji związanych z praktyką jest to, że bardzo szybko mogą zostać przystosowane do niekiedy niezwykle dynamicznie rozwijającego się przebiegu zakażeń. Wprawdzie nie są one prawnie zobowiązujące, to jednak pomagają zakładom pracy i instytucjom w ustawowo wymaganej ocenie zagrożeń.

Niemieckie ustawowe ubezpieczenie wypadkowe (**DGUV**) jako organizacja nadrzędna, łączy w sobie oferty ubezpieczycieli od wypadków i publikuje dalsze pomoce i informacje dotyczące koronawirusa, np. dla instytucji oświatowych, oraz katalog CZP. W banu danych publikacji⁶ można znaleźć publikacje niemieckiego ustawowego ubezpieczenia wypadkowego (DGUV) oraz wybrane dokumenty ubezpieczycieli od wypadków (wietrzenie, indywidualne wyposażenie ochronne, obciążenia psychiczne itd.).

Stowarzyszenia pracodawców i związki zawodowe oferują również pomoc w praktycznym obchodzeniu się z pandemią.

W okresie pandemii koronawirusa krajowe **organizacje normujące** w Europie oddają bezpłatnie do dyspozycji liczne normy, np. dotyczące wyposażenia medycznego, indywidualnego wyposażenia ochronnego, czyszczenia szpitali i aparatów do sztucznego oddychania. Celem tego działania jest wspieranie przedsiębiorstw, które swą produkcję pragną przestawić na wytwarzanie produktów potrzebnych. Również Międzynarodowa Organizacja Normalizacyjna ISO przekazuje do dyspozycji cały szereg międzynarodowych norm.

Prócz tego zaproponowane lub rozpoczęte zostały prace nad licznymi projektami norm związanych z pandemią (w skrócie wybór tytułów w tabeli).

Michael Robert Sonja Miesner
robert@kan.de miesner@kan.de

Lista **linków** do tematu:

www.kan.de/en/help-advice/news/detailansicht-en/translate-to-english-news-splitter-zu-corona-und-arbeitsschutz

Dokument	Temat	Stan
ISO/WD PAS 45005	Bezpieczna praca w okresie pandemii COVID-19 – Przewodnik dla organizacji	W opracowaniu
CEN CWA 17553	Maski codzienne: Wymagania minimalne, metody kontroli, stosowanie	Wniosek, przekształcenie CWA na projekt normy (CEN/TS)
DIN/TS	Tymczasowe placówki medyczne	W opracowaniu
DIN SPEC 91451	Przewodnik higieniczny dla imprez i targów w przypadku pandemii	W opracowaniu
ISO 7101	System zarządzania jakością w służbie zdrowia	Propozycja została przyjęta

¹ www.baua.de/EN/Service/Legislative-texts-and-technical-rules/Rules/AR-CoV-2/AR-CoV-2.html

² www.bmas.de/SharedDocs/Downloads/DE/PDF-Schwerpunkte/sars-cov-2-arbeitsschutzstandard-en.html

³ www.rki.de/SharedDocs/Bilder/InfAZ/neuartiges_Coronavirus/Teststrategie

⁴ www.baua.de/EN/Topics/Work-design/Coronavirus/Coronavirus_node.html

⁵ www.dguv.de/de/praevention/corona/sonderseiten-corona/index.jsp

⁶ <https://publikationen.dguv.de/praevention/publikationen-zum-coronavirus>

Leżanki terapeutyczne: bezpiecznie w górę i w dół

Ze względu na kilka wypadków śmiertelnych, które wydarzyły się w przypadku terapeutycznych leżanek o elektrycznym regulowaniu wysokości, na początku 2019 r. KAN zorganizowała fachową naradę na temat bezpiecznej konstrukcji leżanek terapeutycznych¹. Grono uczestniczących w naradzie wymieniło swe poglądy na ten temat i zainicjowało kilka prac, mających na celu zwiększenie bezpieczeństwa leżanek już wyprodukowanych i nowych. Druga narada fachowa odbyła się w październiku 2020 r.

Leżanki terapeutyczne o elektrycznie regulowanej wysokości to niezbędny sprzęt w szpitalach i w gabinetach fizjoterapeutycznych. Regulowanie wysokości ułatwia pacjentom wchodzenie i schodzenie, a wykonującym zabiegi przyjmowanie ergonomicznej postawy. W przeszłości dochodziło przy obsłudze tych leżanek do zmiążdżeń, do złamań, a nawet do wypadków śmiertelnych. W przypadku wypadków śmiertelnych obsługujący niechcąc uruchomili kolanem znajdujące się na ziemi urządzenie regulujące wysokość, co spowodowało, że leżanka obsunęła się w dół i przygniotła obsługującego.

Co wydarzyło się od chwili pierwszej narady fachowej?

W ramach fachowej narady w 2019 r. grono uczestników² przejęło na siebie wykonanie różnych zadań, mających na celu zwiększenie w przyszłości bezpieczeństwa leżanek terapeutycznych. Jednym z takich zadań było nowe opracowanie zalecenia z 2014 r. wydanego przez BfArM³, odnośnie leżanek terapeutycznych o automatycznie regulowanej wysokości. W zaleceniu tym wymieniono jako możliwe rozwiązanie techniczne, umieszczenie mechanizmu blokującego, przy pomocy którego obsługujący mógłby świadomie zdeaktywować regulację wysokości, na przykład przez wyciągnięcie sztyftu z takiego mechanizmu. Miałoby to zapobiec niezamierzonemu uruchomieniu regulacji wysokości. Ze względu na to zalecenie, wielu producentów zastosowało taki mechanizm blokujący i uzupełniło wyposażenie licznych leżanek starszej produkcji w takie blokady. Jednakże do jednego ze śmiertelnych wypadków doszło właśnie przy leżance wyposażonej w taki mechanizm blokujący – sztyft nie został wyciągnięty.

W międzyczasie zalecenie BfArM³ zostało przepracowane, przede wszystkim w odniesieniu do nowych leżanek. Zgodnie z tym „wybrane rozwiązania muszą kierować się zasadą zintegrowanego bezpieczeństwa i tym samym muszą znaleźć możliwie centralne odzwierciedlenie we wzorze produktu, a więc w zakresie systemu podnoszenia i opuszczania⁴”. Konkretnie przykłady, tak jak w poprzednim zaleceniu, nie zostały już wymienione. Odnośnie pozostałych leżanek zwrócono uwagę na zalecenie z 2004 r. – i tym samym m.in. także na rozwiązanie, zawierające mechanizm blokujący.

Organa krajów federalnych, odpowiedzialne za nadzorowanie rynku wyrobów medycznych, przygotowały dokument, informujący o podejmo-

wanych wspólnych działaniach. Po zatwierdzeniu tego dokumentu kraje federalne razem z ubezpieczycielami uzgodniły jednolite postępowanie w odniesieniu do nadzoru.

Instytut ds. Bezpieczeństwa Pracy branżowej organizacji przedsiębiorstw (Institut für Arbeitsschutz der DGUV (IFA)) rozpoczął prace nad projektem, w ramach którego przeanalizowane i przetestowane zostaną różne techniczne możliwości konstrukcji bezpiecznych leżanek terapeutycznych. Otrzymane wyniki znajdą swe odzwierciedlenie w normowaniu.

Odnośnie leżanek terapeutycznych nie istniała do chwili obecnej żadna konkretna norma dla tych produktów. Właściwe gremium normalizacyjne Niemieckiej Komisji Elektrotechniki (Deutsche Kommission Elektrotechnik (DKE)) opracowało wewnętrzny projekt niemieckiej normy dla leżanek terapeutycznych. Perspektywicznie dążyć się będzie do wprowadzenia normy na skalę europejską i międzynarodową.

Ożywiona wymiana i nowe zadania

Zakres diskutowanych tematów na drugiej naradzie fachowej był bardzo szeroki: Producenci obawiają się, że może dojść do wypaczeń w konkurencyjności, jeśli oferować będą wprawdzie leżanki bezpieczniejsze, ale przez to droższe niż inni producenci. W jaki sposób można lepiej przekazywać informacje, że zintegrowane rozwiązania techniczne oferują większe bezpieczeństwo? Wiele kręgów pracuje już nad opracowaniem informacji dla różnych adresatów. Co należy robić, aby te różne kręgi informowały jednym głosem, np. użytkowników? Czemu przestrzegać muszą pracodawcy oceniając niebezpieczeństwo kryjące się w leżankach terapeutycznych? Czy leżanki wyposażone już raz w mechanizm blokujący muszą być ewentualnie jeszcze raz dodatkowo wyposażane? Kto ma płacić za to dodatkowe wyposażenie?

Aby dać odpowiedź na te pytania, uczestnicy również i tym razem oświadczyli swą gotowość do przejścia na siebie wykonania zadań, np.:

- Uczestniczący komentować będą projekt normy opracowany wewnętrznie w gremiach.
- Komunikacja pomiędzy uczestniczącymi kręgami oraz na zewnątrz ma być intensywniejsza.
- Dla pracodawców ma zostać opracowany wzór, pozwalający na ocenę niebezpieczeństwa.

Za rok biuro KAN przebadą, czy istnieje potrzeba zorganizowania trzeciej narady fachowej.

dr Anna Dammann
dammann@kan.de

¹ www.kan.de/pl/publikationen/kanbrief-ue-i-normalizacja/diskusja-ekspertow-kan-na-temat-projektowania-bezpiecznych-stolow-terapeutycznych

² ubezpieczyciele od wypadków, Federalny Instytut Leków i Wyrobów Medycznych (Bundesinstitut für Arzneimittel und Medizinprodukte (BfArM)), przedstawiciele krajów federalnych, eksploatatorzy, partnerzy społeczni, normowanie

³ Federalny Instytut Leków i Wyrobów Medycznych

⁴ Zaktualizowane zalecenie BfArM: www.bfarm.de/SharedDocs/Risikoinformationen/Medizinprodukte/DE/therapieliegen_update.html

Nowa norma w zakresie usług tatuażu

W maju 2020 roku opublikowana została norma DIN EN 17169 „Tatuowanie – Bezpieczna i higieniczna praktyka”. Zawiera ona wytyczne przeznaczone dla osób wykonujących tatuaże i między innymi ustala wymagania dotyczące zachowania higieny. W odniesieniu do projektu normy ochrona pracy argumentowała w tym sensie, że nie bezpieczeństwo tatuatora stać musi na pierwszym miejscu, lecz jakość wykonywanej usługi i bezpieczeństwo klienta.

Od roku 2014 organizacje zawodowe tatuatorów (a szczególnie Niemieccy Zorganizowani Tatuatorzy - Deutsche Organisierte Tätowierer (DOT e.V.) oraz United European Tattoo Artists (UETA)) starały się o to, aby dokumenty istniejące w różnych krajach na poziomie krajowym, znalazły swe odzwierciedlenie w normie europejskiej. Szczególną cechą usług tatuażu jest to, że wykonywanie tej pracy w chwili obecnej nie jest uzależnione w Niemczech od żadnej kwalifikacji zawodowej lub poprzedzającego to wykształcenia. W przypadku tatuażu chodzi tu o wyłączną działalność zarobkową, posiadającą jedynie obowiązek zgłoszenia. Prawdopodobnie właśnie z tego powodu zaistniała potrzeba zebrania podstawowych wymagań w tym zakresie co najmniej w formie normy.

Komu ma bezpieczeństwo służyć?

W roku 2017 opublikowany został projekt normy DIN EN 17169 „Tatuowanie – Bezpieczna i higieniczna praktyka”. Projekt ten zawierał nie tylko wymagania w zakresie bezpieczeństwa i zdrowia klienta, lecz w wielu miejscach regulował również warunki zachowanie bezpieczeństwa i zdrowia tatuatorów. Przy czym często trudno jest znaleźć wyraźną linię dla środków dzielących od siebie te obydwie grupy docelowe: Środki zaradcze dla klientów mogą stanowić także bezpieczeństwo dla wykonujących tatuaż. Przykładem tego są zapobiegawcze szczepienia ochronne tatuatorów lub korzystanie z rękawiczek ochronnych.

Norma usługowa powinna koncentrować się na jakości usług i bezpieczeństwie klienta, a nie na wymaganiach dotyczących bezpieczeństwa zatrudnionych, które w różnych krajach może być różnie uregulowane. Zgodnie z tym CEN GUIDE 15¹ wyznacza, że wymagania w zakresie bezpieczeństwa i zdrowia zatrudnionych nie powinny być częścią norm usługowych. Komisja KAN zajęła stanowisko w odniesieniu do projektu normy, aby dążyć do wykreślenia lub zmiany sformułowania odpowiednich odcinków oraz uzupełnienia krajowej przedmowy odsyłaczem dot. obowiązujących w Niemczech przepisów i zasad BHP.

Po wielu dyskusjach norma została opublikowana w maju 2020 roku. Zakres zastosowań zawiera nadal wyraźną uwagę, że norma przytacza wymagania i zalecenia dotyczące higienicznego i bezpiecznego wykonywania tatuażu, aby zarówno klientów jak i tatuatorów chronić przed

zakażeniami. W niedawno opublikowanym krajowym dodatku do normy wyraźnie zwraca się uwagę na obowiązujące w Niemczech uregulowania w zakresie BHP przy wykonywaniu tatuażu. Następne opracowanie normy zawierać będzie prawdopodobnie to uzupełnienie umieszczone bezpośrednio w przedmowie krajowej. Tak więc również tatuatorzy wzgl. pracodawcy otrzymają informację, że samo przestrzeganie normy nie jest wystarczające i że w zakresie BHP muszą być przestrzegane w Niemczech dalsze uregulowania (np. rozporządzenie dot. substancji biologicznych, rozporządzenie dot. substancji niebezpiecznych, rozporządzenie w sprawie miejsc pracy, rozporządzenie w sprawie profilaktycznej opieki zdrowotnej, ustawa o ochronie przed infekcjami, przepisy poszczególnych krajów federalnych dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy).

Bezpieczne usługi dla klienta

Z całą pewnością nowa norma stanowi większe bezpieczeństwo dla klienta przy wykonywaniu tatuażu. Tak więc na przykład przewiduje, że przed przystąpieniem i po zakończeniu tatuażu, klient musi zostać obszernie ustnie i pisemnie pouczony o wykonywanym zabiegu, o związanych z tym ryzykach, możliwych komplikacjach i o opiece pozabiegowej i ustala wymagania w stosunku do pomieszczeń oraz w odniesieniu do czyszczenia i dezynfekowania sprzętu. Również zalecenie, że oświadczenie o wyrażeniu zgody musi zawierać informacje o stosowanych do tatuażu farb, jest dobrym środkiem zaradczym. Jednakże to, czy norma DIN EN 17169, tak jak z okazji opublikowania normy podano² w komunikacie prasowym DIN, nadawać się będzie do tego, aby właściwe służby zdrowia wzięły ją pod uwagę przy kontroli salonów tatuażu, pokaże czas.

Norma zawiera także kilka osobliwości: Tak więc „Zarówno palenie tytoniu, palenie e-papierosów oraz używanie innych elektronicznych systemów dostarczania nikotyny, jak i zażywanie nielegalnych i nie przepisanych przez lekarza leków, narkotyków lub spożywanie alkoholu” jest wyraźnie niedozwolone w strefie wykonywania tatuażów.

dr Anja Vomberg
vomberg@kan.de

¹ CEN Guide 15 Guidance document for the development of service standards (ust. 7.2.3); https://boss.cen.eu/ref/CEN_15.pdf

² www.din.de/de/din-und-seine-partner/presse/mitteilungen/qualitaetsicherung-fuer-tattoo-fans-713562

Dobra akustyka w open office

Koncepty biur otwartych reklamowane są jako przejrzyste i komunikatywne strefy robocze. Jednakże planowanie takiego rodzaju biur jest pod wieloma względami kompleksowe. Szczególnie akustyka stanowi tu ogromne wyzwanie. Na ten temat krajowe zbiory reguł i normowanie przekazują do dyspozycji metody pomiarów i oceny.

Jan Selzer
jan.selzer@dguv.de

Open plan, open space, multispace, shared desk, biura wieloosobowe i wielkopowierzchniowe: koncept biura otwartego posiada liczne nazwy i w obecnym świecie pracy przyjmuje także wiele różnych form. Przy czym opracowywanie konceptów biur otwartych związane jest z dużymi wymaganiami: takie czynniki wewnątrz jak klimat i oświetlenie, a także estetyka, domagają się dostosowania do tych wymogów. Jeżeli w fazie użytkowania dochodzi do skarg, to oprócz braku sfery prywatnej¹, dotyczą one również zwiększonego przeszkadzania w pracy wywołanego mówieniem². Tak więc akustyka jest istotnym czynnikiem zapewniającym powodzenie przy kształtowaniu biura.

Konceptom biur otwartych przypisuje się wiele zalet. Jedną z nich jest intensyfikacja komunikacji. Jednakże badania³ towarzyszące dwóm przedsięwzięciom w czasie przeprowadzania reorganizacji doprowadziły do wniosku, że w rzeczywistości bezpośrednia komunikacja słabnie i preferowana jest liczniejsza wymiana poprzez mail oraz komunikację internetową (instant messaging). Tak więc bezpośrednie komunikowanie się traci na znaczeniu.

Przy czym dalsze badania wykazały, że w open plan i shared desk offices panuje dwukrotnie wyższy poziom zachorowań niż w biurach pojedynczych⁴. Pomimo czynszu przedstawianego zazwyczaj jako zaleta ze względu na oszczędności wywołane mniejszym zapotrzebowaniem miejsca, nasuwa się pytanie, czy open office faktycznie związane jest z mniejszymi kosztami aniżeli inne koncepcje biur. Należy również wziąć pod uwagę prawdopodobnie mniejszą motywację zatrudnionych oraz ich mniejszą wydajność pracy².

Krajowe zbiory reguł i podstawy normatywne

Z wyżej podanych powodów niezwykle ważne jest, aby już w trakcie planowania uwzględniona została późniejsza akustyka pomieszczeń. Jako krajowe zbiory reguł pomocą w tym służyć mogą Zasady Techniczne dla Miejsc Pracy (ASR), które uściślają rozporządzenie o miejscach pracy. Za ważną podstawę przy planowaniu biur wielkopowierzchniowych i wieloosobowych należy przyjąć szczególnie zasady ASR A1.2 „Wymiary pomieszczeń i powierzchnie ruchu” oraz ASR A3.7 „Hałas”.

Zasady te uzupełnione zostały normami umożliwiającymi akustyczne planowanie biura w najdrobniejszych szczegółach. Norma EN ISO 3382-

3⁵ opisuje parametry pozwalające na akustyczną parametryzację wielkiego biura, szczególnie pod względem czynnika przeszkadzającego, jakim jest „mówienie”. Na bazie tych parametrów krajowa dyrektywa VDI 2569⁶ pozwala na dokonanie oceny i przydzielenie odpowiedniej klasy dla akustyki pomieszczenia. Prócz tego zawiera ona liczne uwagi na temat planowania przestrzennego i akustyki pomieszczeń oraz rozmieszczania biur.

Aby po przeprowadzeniu pomiarów móc obliczyć różne parametry i pomieszczeniu przydzielić odpowiednią klasę akustyki, Instytut Bezpieczeństwa i Higieny Pracy Niemieckiego Zakładu Ubezpieczenia Wypadkowego (Institut für Arbeitsschutz der Deutschen Gesetzlichen Unfallversicherung (IFA)) oferuje dwie pomoce praktyczne⁷ dla biur wieloosobowych.

Dobra akustyka w biurze

Przy tworzeniu dobrego otoczenia akustycznego należy uwzględnić wiele czynników:

- Zasadniczym warunkiem dalszego postępowania jest dostateczny wymiar **absorpcji** (do osiągnięcia przeważnie przez wyposażenie w sufit akustyczny).
- Do zmniejszenia dźwięków przeszkadzających (na przykład rozmowy prowadzone przez innych pracowników) przyczynia się **strefowanie** poszczególnych pomieszczeń na strefy, które zgodnie z potrzebą, są od siebie akustycznie odgradzane. Podstawę strefowania stanowi analiza prac realizowanych w biurze. Opierając się na tym, pomieszczenie może zostać podzielone na każdorazowo akustycznie dostosowane strefy. Tak więc niecelowe jest równoczesne łączenie w jednym pomieszczeniu prac opartych na komunikacji i prac interaktywnych z pracami „cichymi”, które wymagają wysokiej koncentracji.
- Tak samo ważne, jak podział na wykonywane prace i dostateczna ilość pomieszczeń przeznaczonych na narady i na zaplecze, jest ustalenie **etykiety dotyczącej komunikacji i zachowania się**.
- **Akceptacja** biur otwartych staje się większa, gdy pracowników włączy się już w fazę planowania pomieszczenia.

Dobra akustyka wpływa pozytywnie na motywację, jest bazą do osiągania dobrych wyników w pracy i przyczynia się do umacniania zdrowia pracowników.

¹ De Croon EM, Sluiter JK, Kuijjer PP, Frings-Dresen MH. The effect of office concepts on worker health and performance: a systematic review of the literature. *Ergonomics* 48(2) 2005, pp. 119-34.

² Schlittmeier SJ, Liebl A. The effects of intelligible irrelevant background speech in offices – cognitive disturbance, annoyance, and solutions. *Facilities* 33(1/2) 2015, pp. 61-75.

³ Bernstein ES, Turban S. The impact of the 'open' workspace on human collaboration. *Phil. Trans. R. Soc. B* 373(1753) 2018.

⁴ Bodin Danielsson C, Chungkham HS, Wulff C, Westerlund H. Office design's impact on sick leave rates. *Ergonomics* 57(2) 2014, pp. 139-147.

⁵ EN ISO 3382-3:2012 Akustyka -- Pomiar parametrów akustycznych pomieszczeń -- Część 3: Pomieszczenia biurowe typu "open space"

⁶ VDI 2569:2019-10, Sound protection and acoustical design in offices, Verein Deutscher Ingenieure e.V., national guideline, no. 2569, 2019-10.

⁷ www.dguv.de
→ Webcode d1181783

Rozważania etyczna nad ustalaniem limitów

Dopuszczalne wartości dla powietrza, konieczne do ochrony zdrowia przed szkodliwymi wpływami substancji niebezpiecznych w środowisku pracy, wyprowadzane są zawsze z danych toksykologicznych i danych medycyny pracy. Jednakże przy ustalaniu ich wysokości często odgrywają także rolę rozważania na temat technicznej wykonalności i ekonomiczności. Jak należy ocenić przeprowadzanie analizy kosztów i zysków w prewencji?

Toksykologicznie uzasadnione, dopuszczalne wartości dla powietrza mogą opierać się na zdrowiu lub ryzyku. W pierwszym przypadku chodzi tu o wartość progową, a więc o najwyższe stężenie badanej substancji w środowisku pracy, poniżej której nie należy liczyć się już ze szkodliwym wpływem na zdrowie zatrudnionych osób. Dla całego szeregu chemikaliów, do których zaliczają się liczne substancje rakotwórcze, takiej wartości progowej nie można ustalić. Problem ten można rozwiązać w ten sposób, że w ramach socjalno-politycznego dyskursu zawarte zostanie porozumienie co do możliwie niskiego poziomu ryzyka dla zdrowia człowieka, który w środowisku pracy nie powinien zostać przekroczony. Aby cele te mogły znaleźć miejsce w zbiorze reguł, należy dla każdorazowego czynnika chemicznego wykonać model specyficznej relacji ekspozycji-ryzyka, oparty na naukowo uzasadnionych rozpoznaniach otrzymanych z testowania zwierząt oraz z badań epidemiologicznych. W niektórych krajach Unii Europejskiej, między innymi w Polsce, Niderlandach i w Niemczech, istnieją już do tego wypróbowane metody.

Niemiecka koncepcja zmierza do tego, aby wszystkich pracowników dotyczyło najwyżej takie samo, uważane za bardzo niewielkie i „możliwe do zaakceptowe” ryzyko, niezależnie od ekonomicznego znaczenia czynnika chemicznego, ciężkości lub terapii schorzenia nowotworowego, któremu należy zapobiegać, oraz od liczby narażonych osób. W przeciwieństwie do tego, zestawienie Komisji Europejskiej dot. obowiązujących dopuszczalnych wartości narażenia zawodowego w środowisku pracy (BOELV), uwzględnia także rachunek kosztów i zysku. Przy czym utracone lata życia, których należy oczekiwać ze względu na aktualne obciążenie środowiska pracy i niekiedy także obniżony standard życiowy spowodowany bólem, cierpieniem i strachem, zostały przeliczone na wartość pieniężną, a koszty na konieczne środki zmniejszania narażenia przez obniżenie stężenia w środowisku pracy, przeciwstawione zostały kosztom na ponowne ustalenie wartości dopuszczalnej.

Tego rodzaju przekształcenia faktów inspirowane są etycznymi ideami *utilitaryzmu*. Zgodnie z tym postępowanie oceniane jest wg użyteczność jego skutków. Znana formuła głosi, że utilitaryzm stara się o uzyskania jak największej ilości szczęścia (lub pożytku) dla jak największej liczby osób.

Ostrą przeciwtezą tego nurtu jest tzw. tradycja etyki *deontologicznej*, reprezentowanej przede wszystkim przez filozofa Immanuela Kanta z Königsbergu. Według niego działanie jest dobre pod względem moralnym wtedy, gdy wywodzi się z poczucia obowiązku w odniesieniu do dających się uogólnić reguł, na przykład „Nie zabijaj”. Prawo do życia oznacza w tym kontekście po prostu, że nikogo nie wolno zabijać – ale nie oznacza, że optymalizować należy stan, w którym możliwie wielu przeżyje.

Polityka w sprzeczności z pozycjami etycznymi

W czystej formie nie przetrwa ani surowo deontologiczna etyka przekonań ani konsekwentnie utilitarystyczne maksymalizowanie pożytku. W demokratycznych procesach decyzyjnych chodzi o zachowanie rozsądnej relacji między kolektywną optymalizacją z jednej strony, a zachowaniem indywidualnych praw z drugiej. Wymaga to ogrodzenia utilitarystycznej relacji kosztów-zysku nie dającymi się przekroczyć barierami deontologicznymi.

Również wtedy, gdy dla normatywnych celów wymagana byłaby ocena skutków, a zarządzone środki ochronne sprostalyby zasadzie współmierności, to mimo to muszą zostać uwzględnione zawarte w wielu krajowych i międzynarodowych konstytucjach prawa człowieka i prawa indywidualne oparte na deontologii. Przy czym nie zawsze na pierwszym miejscu stoi prawo do życia i nietykalności cielesnej, lecz - tak jak zostało to na przykład zapisane w Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka ONZ lub w Karcie Praw Podstawowych UE – ludzka godność. Zgodnie z tą zasadą niedysponowalności, nie wolno uprzedmiotowywać ludzi przez traktowanie ich tylko jako środka do podejmowania decyzji. Ten stan faktyczny byłby jednak spełniony, gdyby dobro jednej osoby zaryzykowane zostało na korzyść innej.

Eberhard Nies

eberhard.nies@dguv.de

Jest to skrócona wersja artykułu „Analiza kosztów i zysku przy ustalaniu dopuszczalnych wartości rakotwórczych czynników chemicznych w środowisku pracy – Rozważania na temat polityki ryzyka”, opublikowany w fachowym czasopiśmie „Gefahrstoffe 80” (2020) nr 07-08.

www.dguv.de/medien/ifa/de/pub/grl/pdf/2020-grenzwertsetzung-grdl-7.pdf

Ustawa o bezpieczeństwie produktów ulega dostosowaniu

Federalne Ministerstwo Pracy i Spraw Socjalnych przedstawiło we wrześniu projekt o dostosowaniu ustawy o bezpieczeństwie sprzętu i produktów (ProdSG). Tym samym ustawa dostosowana zostanie do nowego rozporządzenia UE w sprawie nadzoru rynku i zgodności produktów 2019/1020, które obowiązywać będzie bezpośrednio od dnia 16 lipca 2021 r. Przepisy w sprawie przyznania znaku jakości GS mają ulec aktualizacji i zostać uściśnione pod kątem doświadczeń uzyskanych z wykonania.

Do chwili obecnej ustawa o bezpieczeństwie sprzętu i produktów reguluje tylko (co jest pozytywne) przygotowanie produktów dla rynku, ale nie reguluje (co jest negatywne) zakazów wprowadzania na rynek. Uprawnieniem do wydawania zarządzeń zakazujących ma być stworzenie na przyszłość możliwości do jednolitego na terenie federalnym zakazywania lub ograniczania wprowadzania określonych produktów na rynek.

Przepisy dotyczące eksploatacji urządzeń wymagających nadzoru mają znaleźć swe ujęcie w osobnej ustawie, która przy tym zostanie na nowo opracowana. Przez takie wyodrębnienie ustawa o bezpieczeństwie sprzętu i produktów stanie się prawdziwą ustawą w sprawie wymagań dotyczących produktów przygotowywanych dla rynku. Nowa wersja ma wejść w życie z dniem 16 lipca 2021 r.

DIN 820 „Prace normalizacyjne” uaktualnione

Po dokonaniu już w tym roku aktualizacja części 2, 11, 13 i 15 normy DIN 820 w celu utworzenia norm, wraz z datą ukazania się -Grudzień 2020 r.- na nowo wydana została także część 3 „Pojęcia” i 4 „Tok postępowania”.

Zmiana nastąpiła na przykład w tym zakresie, że sprawozdania techniczne i projekty norm nie należą już do kategorii DIN SPEC. W oparciu o poziom europejski i międzynarodowy określane są one mianem „Raportu Technicznego (TR)” lub „DIN/TR” wzgl. „Specyfikacji

Technicznej (TS)” lub „DIN/TS”. Prócz tego, ze względu na coraz większą ilość takich dokumentów, „Standard systemu zarządzania” („Managementsystemnorm” / „Standard zarządzania” („Managementnorm”)) przyjęte zostały jako pojęcia nowe.

Natomiast co dotyczy toku postępowania, to fragmenty mówiące o informowaniu opinii publicznej na temat nowych specyfikacji standardowych i projektów norm, uzupełnione zostały odnośnikami do stron internetowych komitetów normalizacyjnych i portalu projektów norm. Nowością jest także to, że przy wyborze form publikacji (norma równoważna, Specyfikacja Techniczna, Sprawozdanie Techniczne itd.) muszą być przestrzegane zasady norm serii DIN 820, a szczególnie przejrzystość i dostępność i że na narady nad złożonymi wnioskami o normalizację, odbywającymi się we właściwych organach normalizacyjnych, muszą być zapraszani wnioskodawcy.

W jakim stopniu normy są kompatybilne z zaleceniem dotyczącym MŚP?

Przy pomocy nowego testu online gremia zajmujące się normowaniem mogą krok za krokiem sprawdzać, czy sformułowany przez nie tekst może znaleźć właściwe zastosowanie w małych i średnich przedsiębiorstwach (MŚP). Test opiera się na przewodniku 17 CEN-CENELEC w sprawie opracowywania norm z uwzględnieniem potrzeb i interesów małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP). Stawiane za pytania skierowane są pod kątem otrzymania informacji, czy zmiany dokonane w porównaniu z poprzednimi wersjami norm zostały dostatecznie objaśnione i uzasadnione, czy zakres stosowania został jasno wytyczony, czy sformułowanie normy jest jednoznaczne i ogranicza się do koniecznych treści i czy może ona spowodować nadmierne koszty i naruszyć zasady konkurencyjności.

Test ten może być przeprowadzany w każdej fazie pracy nad normą. Został on opracowany przez organizację Small Business Standards, która wspólnie z jej członkami i dalszymi fachowcami, reprezentuje na plat-

formie europejskiej interesy MŚP w zakresie normowania.

<https://sbs-sme.symantra.eu/src1/index.html>

KAN-Praxis: Jasne objaśnienie praktycznych ofert KAN

Poprzez Screencast zapoznaj się bliżej z naszymi praktycznymi ofertami KAN (KAN-Praxis): „NoRA: Wyszukiwarka norm Bezpieczeństwo i higiena pracy” oraz „Moduły: Uczyć się ergonomii”: W krótkich wideoklipach prezentujemy krok za krokiem najważniejsze funkcje i treści obydwu praktycznych pomocy. Tak na przykład dowiedz się jakie istnieją opcje wyszukiwania, aby w banku danych NoRA szukać bezpośrednio norm istotnych dla bezpieczeństwa i higieny pracy. Lub przeglądaj sobie, w jaki sposób moduły dydaktyczne ergonomii można włączyć w proces nauczania lub samokształcenia.

Screencasts znajdziesz na stronie przeglądowej wszystkich praktycznych ofert KAN oraz na kanale YouTube:

www.kan-praxis.de

www.youtube.com/channel/UCYwRMumknag4Vo9eO-UzZqQ

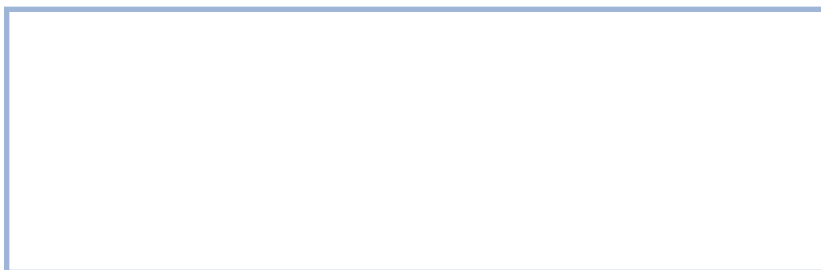
Internet

Informacja dot. nabywania masek ochronnych

Na platformie wyposażenie ochronne Matching-Plattform Schutzausrüstung (MAPS) Federalne Ministerstwo Gospodarki i Energii oferuje przedsiębiorstwom, organom publicznym i innym instytucjom niezawodne informacje na temat źródeł zaopatrzenia w maski ochronne, odpowiadające europejskim normom w zakresie wyrobów medycznych (tak zwane maski operacyjne) wzgl. normie dotyczącej indywidualnego wyposażenia ochronnego (maski FFP2 i FFP3). Wymienieni zostali tam producenci wyposażenia ochronnych, ich oferta wyrobów, ceny oraz warunki dostawy.

www.bmwi.de/Redaktion/DE/Coronavirus/Schutzausruestung/maps

IMPREZY

Informacja	Temat	Kontakt
11.01.-01.02.21 Online	Vortragsreihe Automatisierung – Im Wandel der Technik	VDE Tel.: +49 69 6308-271 www.vde.com/automatisierung2021
12.-13.01.21 Online	Seminar 3. DKE Standardization Bootcamp „STANDARD in a DAY“	DKE Tel.: +49 69 6308-268 www.vde.com/3_07
15.01.21 Online	154. Sicherheitswissenschaftliches Kolloquium Beurteilung und Gestaltung von Cobot-Arbeits-systemen	Bergische Universität Wuppertal E-Mail: suqr@uni-wuppertal.de https://suqr.uni-wuppertal.de/kolloquium.html
04.03.21 Essen (+Online)	Seminar CE-Kennzeichnung von Bauprodukten	Haus der Technik Tel.: +49 201 1803-239 www.hdt.de/ce-kennzeichnung-von-bauprodukten-h020118842
05.03.21 Online	Seminar Arbeitsschutzmanagementsysteme für Querein-steiger - Grundlagenseminar	Concada Tel.: +49 228 400 72 244 www.concada.de/seminare/managementsysteme
15.-17.03.21 Online	Konferenz VDE DKE Tagung Funktionale Sicherheit 2021	VDE DKE Tel.: +49 69 6308-479 www.vde.com/topics-de/funktionale-sicherheit/veranstaltungen
22.-23.03.21 Online	Seminar CE-Kennzeichnung von eigengenutzten modifi-zierten Maschinen - Wie Sie Risikobeurteilungen nach DIN EN ISO 12100 fehlerfrei erstellen	DIN Akademie Tel.: +49 30 2601-1331 www.beuth.de/de/dinakademie ↻ CE-Kennzeichnung
25.03.21 Duisburg	Seminar Einführung in die ergonomische Arbeitsplatz-gestaltung	Technologieberatungsstelle beim DGB NRW Tel.: +49 211 179310 17 www.tbs-nrw.de ↻ Arbeitsplatzgestaltung
21.-23.04.21 Dresden	Seminar Arbeitsschutz in anderen Ländern: Standards für eine globalisierte Welt	Institut für Arbeit und Gesundheit der DGUV Tel.: +49 30 13001-2323 https://app.ehrportal.eu/dguv ↻ 700122
15.06.21 Online	Seminar Maschinensicherheit und Produkthaftung in Europa, Asien und den USA	DIN Akademie Tel.: +49 30 2601-1331 www.beuth.de/de/dinakademie ↻ Produkthaftung
24.-29.07.21 Washington DC (USA)	International Conference HCII 2021 23rd International Conference on Human-Computer Interaction	HCI International E-Mail: administration@hci2021.org http://2021.hci.international

ZAMÓWIENIE

www.kan.de/en → Publikations → Orders (bezpłatnie)

IMPRESSUM

Verein zur Förderung der Arbeitssicherheit in Europa

Edytor: Verein zur Förderung der Arbeitssicherheit in Europa e.V. (VFA) za pomocą funduszy Federalnego Ministerstwa Pracy i Spraw Socjalnych; **Redakcja:** Kommission Arbeitsschutz und Normung (KAN), Büro KAN – Sonja Miesner, Michael Robert; **Dyrecja:** Dr. Dirk Watermann, Alte Heerstraße 111, D – 53757 Sankt Augustin; **Tłumaczenie:** Ewa Marzodko
Autorzy zdjęć: str. 1: @yayav - stock.adobe.com; str. 2: @blende11.photo - stock.adobe.com; str. 3: @Trueffelpix - stock.adobe.com; str. 4: @Simone Schuldis - stock.adobe.com; str. 5: @Kzenon - stock.adobe.com; str. 6: @Andrey - stock.adobe.com; str. 7: @VectorMine - stock.adobe.com; bez podania źródła: archiwum prywatne/KAN

Wydanie kwartalnie, bezpłatnie Tel.: +49 (0) 2241 – 231 3463 **Fax:** +49 (0) 2241 – 231 3464 **Internet:** www.kan.de
E-Mail: info@kan.de